dovelj, če ga le hočejo poiskati in pripraviti, ker skorej vse, kar je okoli njih, je gnoj, sparstenina, livada, hlevi, dvor, meje, lapor, cestno blato, roževje, pepél itd. Travniki niso nič oskerbovani; če bi se oskerbovali, bi jim dajali še enkrat toliko in še več dobre klaje; bi po tem, če bi s klajo po umnosti prav ravnali, še enkrat toliko in še več živine lahko redili, in bi si pri taki, posebno hlevni reji, veliko veliko dobrega gnoja napravili. Koliko bi vse to drugo pri drugem zneslo! Kdor ima pamet in želí v dobrem stanu biti, naj posluša! To je resnica, to je dober nauk, ki ga ni zaničevati. Če bi vinorejci zraven svojega vinograda svoje polje, svoje livade in košenine bolj obdelovali, bi imeli ne le vina, ampak tudi žita, sočivja, živine, mleka in masla dovelj, bi imeli zmirej kaj prodati, bi bili gospodarji v dobrem stanu, premožni in srečni in v časti povsod. Da pa se vse to zgodí, je, kakor smo že rekli, perva potreba, da spoznamo, da časi so drugačni od nekdanjih, da tedaj tudi gospodarstvo mora drugačno biti. V to spoznanje naj se pred vsim vrinejo tudi naši vinorejci — vse drugo bo sledílo potem tako rekoč samo po sebi. Zalokar.

Gospodarske novíce.

Iz Banata. Ogeršici je zimski mraz zlo škodoval. Povodnji so polju silno škodo napravile; po razlivih Maroša in Bege je blizo 500 oralov pšenične setve poškodovanih; mnogo čed je konec vzelo. Sicer pa polje, ki ga ni voda poškodovala, prav lepo stojí.

Iz Jacigije na Ogerskem. Ozimina, posebno ogeršica in pšenica, obetate obilen pridelk. Ker je vreme (sred sušca) še zmiraj slabo, ne moremo začeti na polji delati, kakor smo druge leta že ta čas delali. Verh tega pa pomanjkuje gospodarjem tudi že klaje, ki so jo pozimi tratili brez pomislika: ali ne bo sušec z repom vil, in tako mora živina zdaj stradati ali pa s plesnjivo in iz vsih kotov pobrano klajo za ljubo imeti. Nasledek take klaje se je že očitno pokazal v neki čedi, kjer jih je izmed 600 brejih ovác že 310 žverglo.

Iz Livorne na Toškanskem. Žalostno je viditi, če v taki deželi, ki je kdaj toliko vina pridelovala, da niso vedili kam ž njim, se zdaj napravljajo mnogotere brozge, ki imajo božjo kapljico nadomestovati. Ola (piva) ni nikoli preprosti Lah pil, pa tudi zdaj ga ne pije, ker je dražji, kakor je pred vino bilo. Žganja pa, hvala Bogu! naš kmet še ni vajen. Za tiste brozge pa, ki jih narejajo iz vina, cukra, sterdí, želoda, ječmena, vinskega kamnja, dišečih cvetíc in nekega kvasú, pa nobeden ne mara; čeravno niso zoperne in tudi ne škodjejo, so vendar vinu tako malo podobne, da se ljudém ne more za zlo jemati, ako pravijo, da to je „medicina“, ne pa vino. Vina iz sadja pa tudi pri nas ne narejajo. In tako je lahko verjeti, kako vse zdihuje po dobri vinski letini, in milo gleda terto, ktera žalibog! v mnozih krajih že spet znamnja bolezni razodeva.

Na Krajnskem kaže sadno drevje letos tako lepo in tako bogato, da že mnogo let ne tako.

Pristavek k spisu „Slovenščina v starem času“.

1. Latovski jezik.

Ko sem pisal besedo od latovskega jezika, nisem dalje mislil kakor na podobnost glasú te besede s starim imenom ljudstva panonskega. Spis gosp. Terstenjaka v 26. listu „Novíc“ me je obudil dalje misliti, dopis bližnjega prijatla pa mi je dal še več spoznati. Sicer bi se latovski jezik komu utegnil otročarija dozdevati; pa morebiti je v njem kaj več kot otročarija. Nekaj posebnega je namreč res to, da je ta jezik med ljudstvom, zlasti med pastirji na Kranjskem, povsod znan, dasiravno otroke večkrat kregajo zavoljo tacega, kakor pravijo, pregrešnjega govorjenja. Je pak latovski jezik narečje, iz navadnega jezika s pristavkom tihnice *l* in zloga *te* spremenjeno; v zgled bodi imenovani dopis prijatelske roke:

„Litičastite lodgospote lošterfajmote!

Liditeprite lanate lirhepite, linite lojsebote lipre[illegible]itenesite lačakolate, linite lesete lovskolate lanate liteučite. I[illegible]te lejete lovskilate lezikjete. Lašvate

latelprijate L[illegible]jate“.

To je:

Častiti gospod fajmošter!

Pridite na pirhe, in seboj prinesite kolača, i[illegible] latovsko naučite. To je latovski jezik.

Vaš prijatel Ja[illegible]olčič).

Govor se v latovskem jeziku, kakor [illegible]eri Bo[illegible] zgled kaže, tako prestvarja, da se vsaka beseda iz treh delov na novo sostavlja: 1) Je čerka *l* s poudarjeno glasnico in zadnjim koncom besede; 2) prednji konec besede s poudarjeno glasnico vred; 3) na koncu je še zlog *te*. Kar pri tem govoru na staro basnoslovje opominja, je nar pred pristavek *l-te*, kteri na koreniko lat ali lotos opominja, tisti cvet, ki je indijanskemu božanstvu Višnutu iz popka izrastel, od kterega cveta so se tudi Latoviki imenovali. Po tem je tista okolišina, da latovski jezik je zlasti pastirjem domač; Višnu pa se je v svoji osmi premembi kot Krišna ravno med pastirji in pastaricami svoje mlade dní mudil. Dasiravno je ta jezik nekaki spaki podoben, vendar je pa znan na Gorenskem kot na Dolenskem in Notranjskem, kar ima tudi nekaj važnosti v sebi. Tisto svarjenje, da je latovski jezik nekaj pregrešnega, uteguje uzrok imeti sicer v tem, da je človeški govor sploh nekaj svetega, kar se ne smé prederzno pačiti; drugi uzrok pa bi znal biti tudi na tem, da je ta govor nekak ostanek starega basnovérstva.

Sicer je še neko drugo spakovanje jezika med nižjim ljudstvom znano, kjer se pri vsakem zlogu tihnica *p* z dotično glasnico pritikuje; na primero iz pred imenovanega dopisa:

„Kteperipi jepezepik jepe papa topo, tepegapa jepez nepe vepem. Jepe šepe nepekepe drupugepe sorpotepe jepezipik, papa sepe gapa nepe moporepem spopomnipitipi“.

To je:

„Kteri jezik je pa to, tega jez ne vém. Je še neke druge sorte jezik, pa se ga ne vém spomniti“.

Jez pa tudi od tega več ne vém, razun ako to misel pristavim, da pritikovanje čerke *p* uteguje v zvezi biti s starim imenom Panoncov. (Konec sledí.)

Za poduk in kratek čas.

Deset vodíl za življenje.

Svetu znani in sila bogati Barnum v Ameriki je v svojem življenjopisu, kterega je nedavnej natisniti dal in za kterega je od bukvarja 75.000 dolarjev plačila prejel, razglasil poduke, kako naj človek ravná, da pride pošteno k premoženju. Deset jih je: 1) Izvoli si vselej take opravila in tak stan, za kterega imaš prirojeno zmožnost in pravo nagnjenje. 2) Bodi vselej mož beseda. 3) Izpeli vse, česar si se lotil, z vso svojo močjo do konca. 4) Ne vživaj nikakoršne pijače, ki te upijani. 5) Z Bogom začenjaj vse in ne obupaj nikdar, pa tudi po nemogočem ne hrepeni. 6) Nikar se s svojim premoženjem v preveč špekulacij ne spuščaj. 7) Izberi si za vsako opravilo prave ljudí. 8) Razglašuj svoje blago in ne stavi luči pod mernik. 9) Ne bodi potraten, in glej, da so tvoji dohodki vedno večji kot pa stroški, ako pri tem zamoreš tako živeti, da ne stradaš. 10) Ne zanašaj se nikdar na druge.